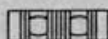

Jaw

Izvestje

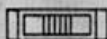
državne realne gimnazije

v Novem mestu
o šolskem letu 1919/20.

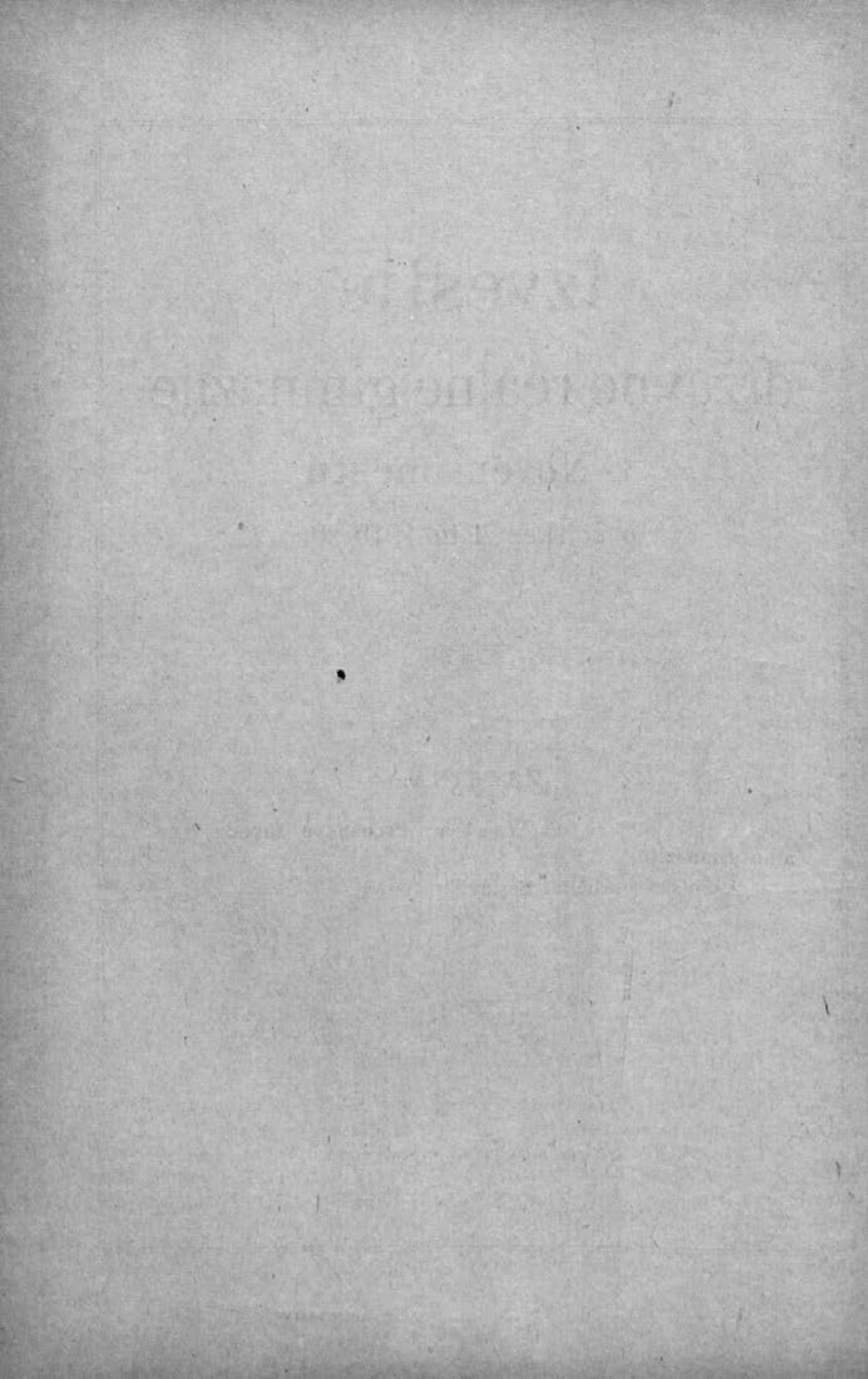
VSEBINA:

1. Ravnatelj Josip Wester: **Preosnova zavoda v realno gimnazijo.**
2. **Šolska poročila.** Sestavil ravnatelj.

NOVO MESTO, v juliju 1920.

Založilo gimnazijsko ravnateljstvo. — Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

1. Preosnova zavoda v realno gimnazijo.

Novomeško gimnazijo je ustanovila cesarica Marija Terezija z ukrepom z dne 16. aprila 1746. Zavod je bil od svojega početka v rokah oo. frančiškanov in je ostal v njih oskrbi vseskoz do leta 1870, ko je tedanja frančiškanska redovna gimnazija vsled ces. ukrepa z dne 20. septembra 1870 prešla kot realna in višja gimnazija v državno upravo.

S podržavljenjem in preosnovo zavoda v realno in višjo gimnazijo l. 1870 se je uvedlo prostoročno risanje kot obvezni predmet od I. do IV. razreda. L. 1872 pa se je pojavil v III. razredu značaj realne gimnazije v tem, da je za učence gimnazijske smeri ostala grščina obvezna, dočim so se realisti učili italijanščine. L. 1878 je postala gimnazija zopet izključno humanistična, le da je ostalo prostoročno risanje še nadalje obvezno.

Učni jezik je bil v prvi dobi, kakor na vseh drugih srednjih šolah, latinski, pozneje nemški. Šele l. 1882 se je uvedla slovenščina kot učni jezik za večino predmetov v nižji gimnaziji, dočim je ostala višja gimnazija nemška tja do l. 1908, ko se je dopustil slovenski učni jezik za verouk od V. razreda dalje in hkrati za grščino v III. in IV. razredu. Postopoma so prišli na vrsto še ostali predmeti razen latinščine, zgodovine in zemljepisa. Tik pred državnim razsulom je bil dovolil zadnji c. kr. minister za uk in bogočastje z naredbo z dne 23. avgusta 1918, da se poučuj grščina s pomočjo slovenskega jezika tudi od V. razreda dalje. Po političnem prevratu v novembru l. 1918 pa se je zavod kratkim potem poslovenil.

Tako smo imeli čisto slovensko humanistično gimnazijo z obveznim risanjem v nižjih razredih. Sicer se je bila mestna občina že l. 1912 obrnila na vlado z utemeljeno prošnjo, da bi se preosnovala novomeška gimnazija v realno novega tipa A, odgovarjajočega ministrski naredbi z dne 8. avgusta 1908, a prošnja je ostala neuslišana, sploh nerešena.

Po epohalnem prevratu l. 1918 pa so se iznova pojavili glasovi, zahtevajoči, da naj se gimnazija prilagodi časovnim potrebam. Mestni župan je povabil na dan 23. februarja 1919 prizadete činitelje in zastopnike vseh družabnih slojev na sestanek v mestno zbornico. Tu je podpisani ravnatelj zborovalcem obrazložil ustroj in bistvo srednje šole stare in nove oblike. Po živahni debati se je soglasno sprejela resolucija, da naj se novomeška gimnazija z začetkom šolskega leta 1919/20 preosnuje v realno gimnazijo s francoščino kot drugim modernim jezikom.

Učiteljski zbor se je nato v izredni konferenci dne 4. marca 1919 o tej zadevi posvetoval in jo vsestransko obravnaval. O tej priliki je ravnatelj med drugim izvajal: „Nam učiteljem se pri posvetovanju o reformi zavoda ni treba toliko ozirati na zahteve občinstva, kakor moramo uvaževati vzgojni namen srednje šole. Pri tem hočemo imeti pred očmi prednosti, ki jih nudi realna gimnazija v primeri s humanistično. Ena izmed prvih

je pač ta, da ima absolvent realne gimnazije prilliko, se posvetiti vsakršnim nadaljnim študijam na univerzō kakor na tehnični ali kaki drugi visoki šoli — brez posebnih izpitov, ki bi mu šele omogočili ta sprejem. Druga prednost pa je ta, da se učenec šele ob koncu svojih srednješolskih študij lahko odloči za stan in poklic, kateri najbolj prija njegovim zmožnostim, dočim imajo učenci humanistične gimnazije kakor tudi realke že od početka, ko začno šolo pohajati, v glavnem začrtano smer svojega bodočega poklica, še preden se more njih nadarjenost in njih zanimanje uveljaviti. S tem pa ni rečeno, da je učni načrt avstrijske realne gimnazije vzoren: marsikatero učno stroko bo treba novi dobi prilagoditi... Vendar utegne biti tip realne gimnazije v tej prehodni dobi še najbolj primeren za naše razmere... Živimo na prevalu dob. Kakor je nebroj vrednot, ki so veljale prej za neomajne, izgubil svojo ceno in vrednost, tako je tudi humanistična srednja šola v svojem razvoju dospela do točke, ko se mora odločiti za načelo: ali služiti narodni vzgoji v smeri kulturnih potreb, ali zaostati za časom kot častitljiv spomenik, a ne več koristna ustanova iz stare dobe. Vsa dolenjska stran nima druge srednje šole, nima nobene strokovne šole. In kakor je Novo mesto po svoji naravni legi že od nekdanj prometno, politično in šolsko središče Dolenjske, tako naj postane v bodoče naš zavod tisto vzgajališče, kjer se bo naša nadarjena mladina lahko pripravljala za vsakršen poklic, za katerega je potrebna srednješolska izobrazba. Uverjen sem, da bi tip realne gimnazije najbolj ustrezal tem potrebam.“

Učiteljski zbor je po temeljitem posvetovanju sprejel predlog, da se naj že s šolskim letom 1919/20 prične z reformo našega zavoda v realno gimnazijo in da se uvede francoščina kot obvezni predmet namesto grščine.

Višji šolski svet je nato z razpisom z dne 21. julija 1919, št. 10240, obvestil ravnateljstvo o dovoljeni preosnovi z naslednjimi besedami: „Poverjenik za uk in bogočastje v Ljubljani je z razpisom z dne 5. julija 1919, št. 3115, odredil, da se državna gimnazija v Novem mestu pričeni s šolskim letom 1919/20 preosnuje v realno gimnazijo, in sicer postopoma pričeni s prvimi tremi razredi. Drugi moderni jezik naj bo francoščina.“

Tako je bila realna gimnazija ustanovljena.

V otvoritveni konferenci šol. leta 1919/20 dne 25. septembra 1919 je pozdravil ravnatelj ta dogodek z naslednjim ogovorom učiteljskemu zboru:

„Gospodje! Nastopajoče šolsko leto bo v zgodovini našega zavoda ne manj pomembno kakor ravnokar preteklo. Lani nam je politični prevrat zavod poslovenil, čemur se je prejšnja birokracija s trmoglavo doslednostjo upirala, novo leto pa pričenjamo na preosnovanem zavodu — na realni gimnaziji. Res, da je bil naš zavod v gotovem oziru že prej realna gimnazija, saj se poučuje risanje kot obvezni predmet že več kakor tri desetletja. Toda letos zamenjamo v tretjem razredu častivredno starino humanistične gimnazije — grščino — z jezikom, čigar znanje bo sedanjemu in prihodnim rodovom velikega praktičnega in kulturnega pomena. V tem prepričanju ste bili, gospodje, lani z veliko večino sprejeli predlog, da se zavod preosnuje v realno gimnazijo s francoskim jezikom, in učna uprava je sedaj to preosnovo odredila, potem ko je poizvedela mnenje še drugih činiteljev izven šole. Mladina se bo učila modernega jezika.

Učitelji francoščine se bodo morali globoko zavedati važnosti tega učnega predmeta in z iskreno vnemo poučevati, tako da bodo učenci na koncu svojih gimnazijskih študij res zmožni tega svetovnega jezika. Če bodo uspehi takšni, kakršnih si vsi želimo, bomo lahko zadovoljni in ponosni na to, da smo bili med ustanovitelji takega zavoda. Naj bi naša realna gimnazija zaslovela in slovela še v poznih letih, ko ne bo več nas, ko bo na črke napisala, ki se danes sveže blišče v jesenskem solncu, že davno legla patina časa!"

Vivat, crescat, floreat!

Ravnatelj Jos. Wester.

2. Šolska poročila.

I. Učiteljski zbor.

a) Premembe.

Odšli so z zavoda ob sklepu šolskega leta 1918/19:

- 1.) Profesor dr. Jakob Kelemina, premeščen na I. drž. gimnazijo v Ljubljani vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 28. marca 1919, št. 1358 (razp. višj. šol. sveta z dne 16. aprila 1919, št. 4871), sedaj docent za germanistiko na kr. univerzi v Ljubljani.
- 2.) Profesor Anton Lovše, premeščen na I. drž. gimnazijo v Ljubljani vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 27. marca 1919, št. 1344 (razp. višj. šol. sveta z dne 16. aprila 1919, št. 4561).
- 3.) Profesor Davorin Majcen, premeščen na drž. realno gimnazijo v Ljubljani vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 28. marca 1919, št. 1357 (razp. višj. šol. sveta z dne 16. aprila 1919, št. 4872).
- 4.) Profesor Bogumil Remec, že od šolskega leta 1909/10 prideljen v službovanje na trg. šoli, oz. na I. in na II. drž. gimnaziji v Ljubljani, premeščen kot stalni učitelj na drž. realno gimnazijo v Ljubljani vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 24. marca 1919, št. 1395 (razp. višj. šol. sveta z dne 16. aprila 1919, št. 4864).
- 5.) Namestni učitelj Alojzij Turk je izstopil iz tukajšnje učiteljske službe, da dovrši svoje strokovne študije na vseučilišču.
Vstopili so v začetku šolskega leta:
 - 1.) Profesor Janko Krajec, profesor z drž. realke v Idriji, prideljen v službovanje na I. drž. gimnaziji v Ljubljani, imenovan za stalnega učitelja na tukajšnjem zavodu vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 7. oktobra 1919, št. 4366 (razp. višj. šol. sveta z dne 18. oktobra 1919, št. 15.868).
 - 2.) Profesor Peter Prosen, z drž. gimnazije v Kranju, premeščen kot stalni učitelj vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 24. marca 1919, št. 1356 (razp. višj. šol. sveta z dne 20. aprila 1919, št. 4873).
 - 3.) Josip Napotnik, bivši namestni učitelj na drž. realki v Trstu, nameščen kot namestni učitelj na tukajšnjem zavodu za dobo šolskega leta 1919/20 vsled odl. višj. šol. sveta z dne 16. septembra 1919, št. 13.927.

Stalno nameščena sta:

- 1.) Profesor Ivan Koštiál, glavni učitelj na drž. moškem učiteljišču v Gorici, v šolskem letu 1918/19 prideljen v službovanje na tukajšnjem zavodu, imenovan za stalnega učitelja vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 29. septembra 1919, št. 4365 (razp. višj. šol. sveta z dne 8. oktobra 1919, št. 15.254).
- 2.) Profesor dr. Milan Šerko, doslej prideljen tukajšnjemu zavodu v službovanje, imenovan za stalnega učitelja vsled razpisa poverjenika za uk in bogočastje z dne 15. septembra 1919, št. 4363 (razp. višj. šol. sveta z dne 8. oktobra 1919, št. 15.257).

b) Dopusti.

Profesor Rudolf Južnič je imel osemtedenski bolniški dopust do vštet. dne 11. aprila 1920 vsled odl. višj. šol. sveta z dne 17. marca 1920, št. 2067. Nadomeščali so ga: ravnatelj lat. v III., prof. Markič lat. v VII., prof. Prosen gršč. v VI. in prof. dr. Tiller zgod. in zemlj. v V. razredu.

c) Stanje koncem šolskega leta

(z navedbo učnih predmetov in tedenskih ur).

I. Za obvezne predmete.

- 1.) Josip Wester, ravnatelj, je poučeval slov. in srbohrv. v VIII. zemljepis v II. razr.; 6 ur.
- + 2.) Ciril Ažman, dr. filoz. in teolog, gregorijanskega vseučilišča v Rimu, profesor, svetni duhovnik, ekshortator, je poučeval verouk od I.—VIII. razr.; 18 ur.
- + 3.) Josip Germ, profesor VIII. čin. razr., odlikovan z redom sv. Save 5. razr., akademični slikar, oskrbnik risarske zbirke, je poučeval zemljepis v I. a, matem. v II. lepopisje v I. a in b, risanje od I.—IV. razr., v II. razr. v 2 oddelkih; 23 ur.
- + 4.) Martin Gorjanec, dr. filoz., profesor VIII. čin. razr., razrednik IV. razr., je poučeval slov. v IV., VI. in VII., srbohrv. v VI. in VII., lat. v IV., zgod. v II. razr.; 19 ur.
- + 5.) Rudolf Južnič, profesor VIII. čin. razr., oskrbnik učiteljske knjižnice, razrednik III. razr., je poučeval lat. v III. in VII., gršč. v VI. razr., zgod. in zemlj. v V. razr.; 20 ur.
- + 6.) Ivan Koštiál, profesor VIII. čin. razr., oskrbnik slov. dijaške knjižnice, razrednik I. b razr., je poučeval slov. v I. b in V., srbohrv. v V., nem. v III., lat. v I. b, mat. v I. b razr.; 20 ur.
- + 7.) Janko Krajec, profesor, oskrbnik nemške dijaške knjižnice, vodja mladinskih iger, razrednik I. a razr., je poučeval slov. v I. a, nem. v II., V.—VIII., lat. v I. a razr.; 21 ur.
- + 8.) Karel Kunc, profesor VIII. čin. razr., oskrbnik fizikalne zbirke, pomočnik ravnateljstvu, razrednik VIII. razr., je poučeval mat. v III., V.—VIII., prirodoslovje v III., VII. in VIII. razr.; v I. teč. 23, v II. teč. 24 ur.

- 9.) Mihael Markič, profesor VII. čin. razr., razrednik V. razr., je poučeval lat. v V., gršč. v VIII., filoz. proped. v VII. in VIII. razr.; 15 ur.
- 10.) Peter Prosen, profesor, razrednik II. razr., je poučeval slov. v II., nem. v I. a, lat. v II., gršč. v V. razr.; 18 ur.
- 11.) Milan Šerko, dr. filoz., profesor VIII. čin. razr., oskrbnik prirodopisne zbirke, je poučeval prirodop. v I. a, I. b, II., IV., V. in VI., mat. v I. a in IV. razr.; 20 ur.
- 12.) Amat Škerlj, profesor VIII. čin. razr.; razrednik VI. razr., je poučeval lat. v VI. in VIII., gršč. v IV. in VII. razr.; 19 ur.
- 13.) Viktor Tiller, dr. filoz., profesor VIII. čin. razr., oskrbnik zemljep. zbirke in knjižnice Podpornega društva, razrednik VII. razr., je poučeval zgod. in zemljepis v III., IV., VI.—VIII. razr.; v I. teč. 20, v II. teč. 19 ur.
- 14.) Josip Napotnik, namestni učitelj, je poučeval slov. v III., nem. v I. b in IV., franc. v III., zemljepis v I. b razr.; 16 ur.

II. Za neobvezne predmete.

- 1.) Profesor Ciril Ažman je poučeval italijanščino v II. tečaju; 2 uri.
- 2.) Profesor Josip Germ je poučeval prostoročno risanje za višjegimnazijce v 1 oddelku; 3 ure.
- 3.) Ignacij Hladnik, kapiteljski organist in pevovodja, je poučeval petje v 2 oddelkih; 4 ure.
- 4.) Profesor Rudolf Južnič je poučeval slov. stenografijo v I. tečaju; 2 uri.
- 5.) Nam. učitelj Josip Napotnik je poučeval francoščino v I. tečaju; v I. sem. 4 ure, v II. sem. 2 uri.

Solski sluga: Ivan Tinta.

Pomožni sluga: Ivan Kristen.

II. Učni načrt.

V I., II. in III. razredu se je poučevalo po normalnem učnem načrtu za realne gimnazije, od IV. razreda dalje pa je bil v veljavi učni načrt humanistične gimnazije, seveda v smislu prememb, ki jih je bil odredil oddelek za uk in bogočastje Narodne vlade v Ljubljani z razpisom z dne 27. novembra 1918, št. 8817.

Kot neobvezni predmeti so se poučevali: italijanščina (II. tečaj), slov. stenografija (I. tečaj), petje (v 2 oddelkih), prostoročno risanje za višjegimnazijce in francoščina za učence IV.—VIII. razr., in sicer v I. sem. v 2 vzporednih oddelkih, v II. sem. pa, ker se je število udeležencev skrčilo, v 1 oddelku.

Šolske knjige so se rabile vobče iste, kakor v lanskem šolskem letu. Tudi v šolskem letu 1920/21 ostanejo iste knjige z nekaterimi premembami, ki se naznanijo ob začetku šolskega leta na uradni deski v gimnazijski veži.

III. Pismene naloge in predavanja.

Iz slovenščine.

V. razred. Domače naloge: 1.) Govor gospoda ravnatelja na letošnji narodni praznik. — 2.) Kaj povišuje človeka nad živali? — 3.) *Ferro nocentius aurum.* 4.) *Ex oriente lux.* — 5. a) Kakor si boš postlal, tako boš ležal. b) Od jednog udara dub nè pada.

Šolske naloge: 1.) Pogubne posledice alkoholizma. 2.) Balada in romanca. 3.) Reka, podoba človeškega življenja. 4.) Ereki. 5.) Razvoj dejanja v prvih petih poglavjih „Desetega brata“.

Prosta predavanja: 1.) Koce: Mencinger, Skušnjave in skušnje. — 2.) Koklič: Cankar, Novo življenje. — 3.) Tomšič Jožef: Kostanjevec, Cez 30 let. — 4.) Tomšič Franc: Podlimbarski, Povest Ivana Polaja. — 5.) Jarc: Cankar, Krčmar Elija. — 6.) Kremžar: Goethejev „Schatzgräber“ in Valjavčev „Kmet v risu“. — 7.) Prosen: Bohinjec, Za staro pravdo. — 8.) Perko: Kvedrova, Pijanec. — 9.) Šauli: Mencinger, Hoja na Triglav. — 10.) Mušič: Jurčič, Cvet in sad. Koštiál.

VI. razred. Domače naloge: 1. a) Iz za letošnjih počitnic. b) Usodo svojo često človek vlada; ne, ker so zvezde krive, dragi Brute, po lastni krivdi smo slabotneži. (Shakespeare-Župančič, Julij Cezar.) — 2. a) Zakaj ljubimo domovino. (Razprava.) b) Ob obletnici 29. oktobra 1919. (Misli pri šolski slavnosti). — 3. a) Ko prvič vidiš človeka, ne sodi, kaj lice njegovo izreka. (Medved.) b) Človeških poslov tok se vedno menja, izrabi plimo, k sreči te privede; če zamudiš jo, vso življenja pot se moraš v stiski med klečevjem viti. (Shakespeare-Župančič, Julij Cezar.) — 4. a) Gregorčičeva domoljubna pesem. (Po štivu.) — b) Hinavstvu in podlosti v dušo ne daj, ne krivdi, ne zlobi nobeni. Kreposti razmakni srce na stežaj, a skrbno ga strasti zakleni! (Gregorčič.) — 5. Čemu se učimo tujih jezikov?

Šolske naloge: 1. a) Brut in Kasij. — b) Cezar in Antonij. (Oznaka oseb po Shakspearovem „J. Cezarju“. — 2. a) Črtomirova izpreobrnitev v „Krstu pri Savici“. — b) Beseda dana sveta naj ti bo! (Stritar.) — 3. a) Kosovka devojka. b) Smrt majke Jugovičev. (Slika iz kosovskega cikla srb. nar. pesmi) — 4. Čemu potujemo? (Razprava.) 5. Nulla dies sine linea.

Prosta predavanja: 1. Bajuk: Črtice o Srbih. — 2.) Brešan: O goriškem problemu. 3.) Burja: M. Gorki. 4.) Čudovan: Zvezda Mart. 5.) Jarc: Cankarjevi Hlapci. 6.) Kastigar: Cankar, Bela krizantema. 7.) Nahtigal: Pesnik Murn-Aleksandrov. 8.) Primec: Istrsko vprašanje z jugoslovanskega stališča. 9.) Rozman: O narodnem pesniku Vodovniku. 10.) Stariha: Pesnik Medved. 11. Strašek: Röntgenovi žarki. 12.) Sušnik: Slikarstvo v rimskih katakombah. 13.) Šesek: Aeroplani. 14.) Teply: Zgodovina matematike. 15.) Vehovec: Razlaga pregovora „Quidquid agis, prudenter agas“... 16.) Zorec: Iz zgodovine slovenske literature: 17. Žlindra: Kettejevi soneti. Dr. Gorjanec.

VII. razred. Domače naloge: 1. a) Ah, željezo sveto i proketo, proketo si, jer ljudske lance kuješ, a sveto, jer jih jedrno raskidaš. (Tresič-Pavičič.) b) O napoj sladko gorjupi, trpka mešanost življenja! Bitja našega vsa cena, v tebi se spočenja, menja. (O. Župančič.) —

2. a) Labor non onus, sed beneficium. b) Kakšen pomen ima študij zemljepisja? — 3. a) Bogastvo samo po sebi ne daje užitka, pač pa podjarmlja duha pod oblast minljivih stvari. (Mencinger, Abadon.) b) Spremljata radost in slava mnogo dejanje, tiho korakata zadaj kes in spoznanje. (Medved.) — 4.) Prosto izbrana tema. — 5. a) Kakšno moč ima beseda? b) Meč srčnosti v umni roci ugladi cesto si povsod. (Levstik.)

Šolske naloge: 1. a) Spomin 29. oktobra 1920. (Misli ob obletnici.) b) Pomen šolstva. — 2. Beseda dana sveta naj ti bo! (Stritar.) — 3. a) Početki slovenskega pesništva v prosvetni dobi. b) Cozov krog v slovenskem slovstvu. — 4. a) Pesniške oblike pri Prešernu. b) Zakaj se moramo boriti z lahkomiselnostjo? — 5. Vpliv poezije na človeka. (Razprava.)

Prosta predavanja: 1.) Bradač: Iz življenja starih Slovanov. 2.) Bučar: Slovenska zemlja pred prihodom Slovencev. 3.) Čizmek: Pisatelj Senoa. 4.) Daneu: Istrsko vprašanje. 5.) Dietz: Narodnostna meja na Koroškem. 6.) Fajdiga: Koroško vprašanje na mir. konferenci. 7.) Furlan: Naša kultura v bodočnosti. 8.) Hrovatin: Germanizacija na Koroškem. 9.) Ilc: Socijalno vprašanje. 10.) Klemenčič: Telepatija in vizija. 11.) Kopitar: Kettejeve pesmi. (Oznaka.) 12.) Mušič: Slovenska moderna literatura. 13.) Petelin: Črna Gora. 14.) Skalický: Kraigher, Školjka. 15.) Skube: Alkoholno vprašanje. 16.) Šuštar: Pesnik Župančič. 17.) Vatovec: Istra v narodnostnem oziru.

Dr. Gorjanec.

VIII. razred. Domače naloge: 1. a) Misli v pričetku zadnjega šolskega leta. — b) Kako sem si v počitnicah širil svoje obzorje in znanje. — 2. a) „Le tisto omiko jaz štejem za pravo, — ki voljo zadeva, srce in glavo.“ (S. Gregorčič.) — b) „Osel gre le enkrat na led: baš to je oslovstvo! Modrec ve: Danes sem pal, jutri bom plesal po njem.“ (O. Župančič). (V obliki „krije“.) — 3. a) Rectius vives, Licini — Horac, od II. 10. (Prevod in obnova misli.) — b) Diffugere nives — Horac, Od. IV. 7. (Prevod in obnova misli.) — 4. a) Uspehi moderne tehnike. — b) „Falso queritur de natura sua genus humanum, quod imbecilla atque aevi brevis forte potius quam virtute regatur.“ (Sall., lug., c. 1).

Šolske naloge: 1. a) Prvo leto narodne samostalnosti. (Spomini in misli.) — b) Kaj je bil Čop Prešernu, kaj pomeni za slovensko kulturo. (Razprava.) — 2. a) En prizor v Prešernovem Krstu pri Savici. — b) Prešeren o Čopu. (Posnetek iz Prešernovih poezij.) — 3. a) Naša neodrešena domovina. (Dialog s preprostim rojakom.) — b) Simona Gregorčiča pesmi in njegova goriška domovina. — 4. a) Umetnost, ki jo najvišje cenim. — b) Kako hočem občevati s prijateljem, kako s tovarišem in kako z nasprotnikom.

Prosta predavanja: 1.) Kukar: Slovenski slikar Matej Langus. — 2.) Rems: Anton Pavlovič Čehov. — 3. Teplý: Ozvaldova knjiga „Smernice novega življenja“. — 4.) Košir: Maksim Gorkij. — 5. Rezelj: Petar Preradović in oznaka njegovih poezij. — 6.) Pieek: Janko Kersnik in njegova dela. — 7.) Pleiweiss Karel: Julij Zeyer in njegov roman Jan Marija Plojhar. — 8.) Polenšek: Puškinov Jevgenij Onjegin. — 9.) Žukovec: Ukrajinske narodne pesmi. — 10.) Berus: Črtica o Häckelu. — 11.) Premru: Naravoslovje pred Darwinom in Darwin. — 12.) Malerič: O bistvu življenja. (Po prof. Zarniku in Schäferju.) — 13.) Pehani: Problem raka. (Po Deckerju.)

Wester.

IV. Statistična preglednica učencev.

(Male številke značijo hospitantke, + pred malo številko privatiste, + pred veliko številko eksterniste.)

Število učencev (učenk)	I. a	I. b	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Skupaj	
ob sklepu šol. leta 1918/19	33 ³	33	27 ¹²	21 ⁴	22 ²	16+1	12	16 ¹	9 ²⁺¹	189 ²⁴⁺²	
v začetku šol. leta 1919/20	33 ⁶	33 ⁵	51 ³	29 ¹¹	21 ²⁺¹	15 ²⁺¹	18	18+ ³	14 ¹	232 ³⁰⁺⁴⁺¹	
ob sklepu šol. leta 1919/20	33 ⁴	26 ³	49 ²	24 ¹¹	21 ²⁺¹	16 ²	18	17+ ⁴	15 ¹	219 ²⁵⁺⁴⁺¹	
Izmed teh so:	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
izdelali z odliko	3	1	5	2 ¹	1 ¹	3	—	—	2	17 ²	
izdelali	19 ²	9 ²	22 ²	11 ¹⁰	16 ¹	6 ¹	13	12	12 ¹	120 ¹⁰	
vobče izdelali	6 ¹	9	12	5	4	—	—	—	—	36 ¹	
niso izdelali	5 ¹	7 ¹	10	5	—	2	—	1	—	30 ²	
z dovoljenjem ponavlj. izpita	—	—	—	—	—	4	5	4	—	13	
neizprašani ozir. z dovoljenjem naknadnega izpita	—	—	—	1	+1	1 ¹	—	+4	1	3 ¹⁺⁴⁺¹	
Obisk prostih predmetov	italij. II. teč.	—	—	—	—	—	5	8	2	15	
	franc. I. teč.	—	—	—	—	5	9	3	6	23	
	stenogr. I. teč.	—	—	—	—	9	6	—	—	15	
	prostoroč. risanje	—	—	—	—	—	3	1	3	4+1	11+1
	petje I. in II. odd.	18	12	18	9	6	1	6	5	3	78

Šolnina je znašala v I. tečaju 2370 K, v II. tečaju 4200 K. — Dijaške ustanove je uživalo 13 učencev v skupnem znesku letno 3114 K.

V. Poročilo „Podpornega društva za učence na drž. realni gimnaziji v Novem mestu“

(za šolsko leto 1919/20.)

P r e m o ž e n j s k o s t a n j e .

Dve ljubljanski srečki po 20 gold.	K	80.—
Dve obligaciji srebrne rente	"	2200.—
Dve obligaciji notne rente	"	3500.—
Ena obligacija kronske rente	"	1200.—
Rentna knjižica vojnega posojila	"	250.—
Vloga pri poštnem čekovnem uradu	"	194:04
Vloga pri Mestni hranilnici v Novem mestu	"	5710:44
Vloga pri hranilnici in posojilnici za Kandijo in okolico	"	683:42
Vloga pri kr. poštnem čekovnem uradu	"	194:04
Gotovina v blagajni	"	46:26
	Skupaj	K 14.058:20

Razen tega: vloga za gledališki oder K 500.—

Pripomniti je, da je pri državnih papirjih označena nominalna vrednost, ki se utegne po končni državni likvidaciji občutno znižati.

Društveni odbor sestoji iz naslednjih gospodov: ravnatelj Josip Wester, načelnik; prof. dr. Ciril Ažman, prošt in mestni župnik dr. Sebastijan Elbert, knjigotržec Urban Horvat, prof. Rudolf Južnič, trgovec Josip Kobe in predsednik okrož. sodišča Josip Žmavec, odborniki; trgovca Julij Kobe in Jurij Picsek, računška preglednika. — Vsled premeščenja g. sodn. dvornega svetnika Josipa Žmavca na novo službeno mesto v Zagrebu se izvoli na prihodnjem občnem zboru drug odbornik.

Prejemki: Prebitek iz šol. leta 1918/19 v gotovini 237 K 78 vin.; za izžrebano ljubljansko srečko št. 18122 57 K; dvig iz Mestne hranilnice 120 K; prebitek od prispevkov za prevozne stroške obleke za revne učence 86 K; dvig pri poš. ček. uradu 400 K + 499 K 20 vin.; od kazenske poravnave pred okrajnim sodiščem v Novem mestu opr. št. U — 236/19 po odvetniku dr. Globevniku 50 K; od Pomožnega odbora za občino Šmihel-Stopiče vložna knjižica št. 5912 hran in posoj. za Kandijo in okolico po višj. vinarskem nadzorniku Boh. Skalickem 683 K 42 vin.; prispevek od dijaškega koncerta v Nar. domu po sedmošolcu Mir. Puglju 100 K; dohodek literarnih večerov po ravnatelju Westerju 482 K; šolski sluga Tinta, darilo 10 K; obresti državnih obligacij 282 K 60 vin., od mestnega župnega urada kot priznanje za sodelovanje učencév-pevcev pri procesiji Sv. Rešnjega Telesa po proštu dr. Elbertu 100 K; darila denarnih zavodov: Prva dolenska posojilnica v Metliki 200 K; Mestna hranilnica v Črnomlju 100 K; Posojilnica v Črnomlju 100 K; Posojilnica v Žužemberku 100 K; manjši najdeni in podarjeni zneski 15 K; članarina in podpore 157 članov 1361 K 50 vin.; vseh prejemkov skupaj 4984 K 50 vin.

Izdutki: za šolske knjige 383 K 43 vin.; zdravila 543 K 99 vin.; podpora Dijaški kuhinji 300 K; za risarske potrebščine 300 K; podpora v gotovini 20 K; tisk letnega poročila 1918/19 135 K; tiskovine, poštnina, nagrada za nabiranje članarine 54 K 40 vin.; osnovna vloga v poštnem

čekovnem uradu 118 K; vloge v mestno hranilnico 1400 K; vloga v hran. in posoj. za Kandijo 683 K 42 vin.; vloge pri poštnem ček. uradu 1002 K; vseh izdatkov skupaj 4940 K 24 vin.

Gotovina v blagajni ob sklepu poslovnega leta znaša 46 K 26 vin.

Častni član: g. dr. Ivan Vaupotič, višji okrajni zdravnik. Število rednih članov in podpornikov: 157.

Članarina je znašala 2 K na leto. Ogromna večina članov in članic pa je v svoji radodarni naklonjenosti prispevala večje zneske: do 10, 20 in 50 kron. V tek. šolskem letu so bili društveni člani in podporniki naslednji p. n. gospodje in gospe:

Agnitsch A., klepar in hišni posestnik, 2 K; Andrijanić Drag., lekarnar, 10 K; dr. Ažman Ciril, prof., 4 K; Barborič Karel, trgovec in pos., načelnik gremija trgovcev, 5 K; Barborič Lina, trgovka, 5 K; Barle Janko, nadučitelj v p. in pos., 4 K; Bergmann Josip, lekarnar in pos., 5 K; Blažon Franc, urar, 5 K; Bojanc Jožef, župan in pos., Št. Peter, 3 K; Bon Franc, posestnik, Gotna vas, 5 K; Brežnik Franc, vlad. svetnik, gimn. ravn. v p., 6 K; dr. Dolenc Ščitomir, sodni svetnik, 5 K; dr. Česnik Ivo, odvetnik, 5 K; dr. Demšar Jernej, mestni zdravnik, Ljubljana, 10 K; Derganc Karolina, posest., 2 K; Dolinšek Marija, višj. sodnega svetnika vdova, 5 K; Durini Marija, trgovka, 4 K; dr. Elbert Sebastijan, inful. prošt in mestni župnik, 10 K; Fabjan Jernej, mes. mojster, 2 K; Ferjančič Franc, kanonik, 4 K; Antonija pl. Fichtenau, graščakinja, 30 K; dr. Foerster Vladimir, sodn. svetnik, 5 K; Franč Josip, poštar in pos., Črmošnjice, 4 K; dr. Furlan Ant., sod. dvor. svet., 10 K; Furlan Franja, soproga sodnega dvor. svet., 5 K; Gačnik Ivanka, gostilničarka in posestnica, 10 K; Garzaroli pl. Thurnlack, dvor. svetnik v p., 6 K; Germ Jos., prof., 5 K; Germ Robert, graščak, Bajnof, 20 K; dr. Globevnik Josip, odvetnik in pos., 20 K; Gnidovec Karel, dekan, Žužemberk, 30 K; dr. Gorjanec Martin, prof., 5 K; Grad Janko, okr. šolski nadzornik, 2 K; Guštin Milan, trgovec, Metlika, 10 K; Horvat Urban, knjigotržec in pos., 5 K; dr. Hrašovec Silvin, sod. svetnik, 3 K; Jakše Franc, gostiln. in pos., 5 K; Jalen Josip, graščak, Graben, 50 K; Jamšek Marija, odvetnikova vdova, Litija, 10 K; Javornik Josip, veletržec, Žalna, 50 K; Jordan Ivan, graščak, Draškovec, 10 K; Južnič Rudolf, profesor, 5 K; Kalčič Ludv., oskrbnik žen. bolnice, 5 K; Kastelic Magda, zasebn., 2 K; Kastelic Edmund, trg. in pos., 10 K; Kerin Franc, posestnik, Sv. Križ, 20 K; Klemen Franc, posestnik, Črmošnjice, 50 K; Klemenčič Jos., tovarnar, 5 K; Klinec Anton, župan in posestnik, Gor. Polje, 10 K; Kobe Josip, trgovec in pos., 5 K; Kobe Julij, trgovec in pos., 5 K; Koderman Franc, pis. ravnatelj v p., 2 K; Koklič Ivan, hotelir in pos., 10 K; Kopač Leopold, trgovec in pos., 5 K; Košak Ivan, gostiln. in pos., 2 K; dr. Klobčič Ludv., vlad. tajnik, 10 K; dr. Konvalinka Konst., okrožni zdravnik, Toplice 15 K; Košiček Josip, velepos., 10 K; Koštiál Ivan, prof., 2 K 50 vin; Kovač Franc, mes. mojster in pos., 10 K; Kozina Jurij, sod. svetnik, 5 K; Krajec Ivan, posestnik, 5 K; Krajec Janko, prof., 10 K; Krajec nasledn. knjigarna, 5 K; Košir Jos., trg. in pos., 10 K; Kramberger Jurij, višji davčni uprav., Mur. Sobota, 10 K; dr. Kremžar Anton, dvorni svetnik, 2 K; Krašovec Jan., podjetnik, 2 K; Krševan Ivan, pos., 2 K; Kuder Anton, sod. svetnik, 4 K; Küssel Neža, trgovka, 4 K; Kunc Karel, prof., 5 K; Langer pl. Podgoro Jos., graščak, Poganice, 20 K; Lapajne Anton, uprav. Kmet. šole na Grmu, 5 K; Lebar Jakob,

župnik, Črmošnjice, 10 K; Majzelj Fran, posestnik, Bela cerkev, 5 K; dr. Marinko Jos., prof. v p., Preska, 25 K; Markič Mihael, prof., 5 K; Matko Jos., gostiln. in pos., Gotna vas, 10 K; Mechora Elizabeta, posest., 3 K; Mežnaršič Alojz, mesarski mojster in pos., 3 K; Miklaužič Josip, pis. ravnatelj, 10 K; Mikolič Jakob, trgovec in posestnik, 4 K; Mogolič Jos., pos., 5 K; Mozetič Jos, trg., 3 K; Možina Franc, trg. in pos., 4 K; Mramor Mihael, trg., in pos., 5 K; Murgel Josipina, soproga višj. davčnega oskrbn. v p., 10 K; Mušič Alojz, davčni naduprav., 2 K; Neimenovani (po g. Jul. Kobetu) 20 K; Novak Matija, župnik, Podzemelj, 20 K; Oblak Katarina, trg. in pos., 10 K; Ogoreutz Josip, trg. in pos., 10 K; Ogrin Anton, trg. in pos., 10 K; Pauser Adolf, podžupan, trg. in pos., 5 K; Pavčič Jakob, trg. in pos., 5 K; Perko F., sod. nadoficijal, 4 K; Perko Franc, gostiln. in pos., 6 K; Picek Jurij, trg. in pos., 5 K; Plantarič Josip, dekan, Trebnje, 2 K; Pleiweiss Karel, notar, 10 K; dr. Jurij Polenšek, sod. svetnik, 4 K; Porenta Jakob, kanonik, 5 K; Poula J., gostiln. in kapelnik, 5 K; Prašnikar Matevž, polkovnik v p., 5 K; Preželj Jakob, ključ. mojster, 5 K; Pretnar Rudolf, davčni uprav., 5 K; Prijatelj Franc, veletržec, Tržišče, 50 K; Prosen Peter, prof., 5 K; Ravnikar Alfonz, poštni naduprav., 5 K; Reitz Alojzij, urar, 5 K; Režek Jos., odvetniški koncip., 10 K; Rosman Karel, mest. župan in pos., 10 K; Rozina Hedviga, učit. v p., 5 K; Rozina Marija, hiš. posest., 10 K; Rudež Jos., graščak, Tolsti vrh, 20 K; † dr. Schegula Jakob, odvetnik in hiš. pos., 10 K; Seidl Ferd., vlad. svetnik, prof. v p., 4 K; Seidl Franc, trg. in pos., 10 K; Seidl Marija, posestn., 10 K; Skale Otmar, viš. okr. živinozdr., 5 K; Skalický Bohuslav, viš. vinarski nadzornik in pos., 5 K; Skrabl Martin, hran. blagajnik, 4 K; Smola Rudolf, kavarnar, 5 K; Splichal Franc, kavarnar, 5 K; Stefanović Josipina, trg. in pos., 20 K; dr. Strašek Josip, primarij, 10 K; Svetec Ivan, briv. mojster in pos., 4 K; dr. Šerko Milan, prof., 5 K; Škerlj Amat, prof. in pos., 10 K; Škerlj Ivan, viš. sod. svetnik v p., 5 K; Šmavec Ivan, voj. asistent, 2 K; pl. Šuklje Franc, dv. svetnik in graščak, 10 K; dr. Triller Viktor, prof. in ravnatelj trg. šole, 10 K; Tinta Ivan, gimn. sluga, 5 K; Turk Jos., trg. in pos., 10 K; Vale Maks, trgovec, Št. Jernej, 4 K; dr. Vasič Ivan, odvetnik, 10 K; dr. Vaupotič Ivan, viš. okr. zdravnik, 5 K; inž. Vedernjak Albert, ravnatelj Kmet. šole na Grmu, 5 K; Vintar Franc, posestn., Hruševac, 6 K; Virant Ivan, kanonik, 2 K; Vojska Vladimir, ravnatelj mestne branil. in posojil., 4 K; dr. Vončina Franc, vladn. svetnik, okraj. glavar, 10 K; Vukšinič Davorin, oskrbnik nem. vit. komende v Metliki, 10 K; Wester Josip, rav. državne real. gimn., 20 K; Windischer Josip, mes. mojster in pos., 5 K; Zajc Anton, gostiln. in pos., Bistrica, 20 K; Zorec Franc, župnik v p., Gornje Sušice, 33 K; Zorko Florijan, gostiln., in pos., Družinska vas, 10 K; Zure Apolonija, hiš. posestn., 3 K; Zure Josip, šmihel-stopiški župan in pos., 10 K; Zure Ivan, trgovec, Semič, 10 K; Zwitter Franja, okr. sodnika vdova in pos., 5 K; Žerjav Ivan, kapit. vikar, 4 K; Žlogar Anton, kanonik, 3 K; Žmavec Josip, sodni dvorni svetnik, 5 K.

Dijaška kuhinja, ki je bila med svetovno vojno uknila svoje dobrodelno poslovanje, se je v tek. šolskem letu zopet oživila. Vendar njenemu načelniku, g. prof. dr. Ažmanu, spričo težavne dobave živil in kuhinjskih potrebščin ni bilo mogoče, kuhinje dalj časa vzdrževati. Da se zmanjšajo režijski stroški, je vzel g. p. Pavel dijaško kuhinjo v skupno upravo z

dijaškim konviktom, ki šteje 20 dijakov. Stroški za obojni zavod so znašali po združitvi svoto 25000 K, pri čemer niso všteta živila, ki so bila darovana, niti 5000 K za premog, drva in druge potrebščine pred strnitvijo obeh zavodov.

Podpisani ravnatelj je v prid dijaškemu podpornemu društvu v mesecih januarju do marca 1920 priredil vrsto literarnih večerov (16) za tukajšnje meščanstvo. Ta predavanja o slovenskem slovstvu je posečalo do 30 gospodov in dam. Čisti gmotni dohodek te prireditve je znašal po odbitku stroškov za kurjavo in svečavo 482 K.

Vsled odborovega sklepa dne 18. novembra 1919 se je odbor obrnil do dolenskih denarnih zavodov — 20 po številu — s prošnjo za podporo. Radodarno so se odzvali 4 zavodi, imena teh zavodov in zneski so izkazani zgoraj med dohodki.

Tukajšnji zdravniki gg. višji okrajni zdravnik dr. Ivan Vaupotič, primarij dr. Josip Strašek in dr. Ign. Paulič so obbolele učence s prizadevno ljubeznivostjo lečili, ne da bi zahtevali nagrado za svoj trud. Istotako je bilo več bolnih učencev sprejetih v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer so jih skrbno in brezplačno negovali. Oba tukajšnja lekarnarja gg. mag. pharm. Dragotin Andrijančič in Josip Bergmann sta dajala obolelim dijakom leke po znatno znižanih cenah na račun Podpornega društva. G. prof. dr. Tiller pa je drage volje oskrboval podporno knjižnico. Tudi tem gospodom naša iskrena zahvala v imenu prizadetih učencev!

Končno gre najtoplejša zahvala vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da je moglo društvo vršiti svojo plemenito nalogo vsaj v obsegu, kolikor ga današnje težke prilike dopuščajo. Tej zahvali se pridružuje iskrena prošnja, da ostanejo vsi p. n. društveniki in podporniki tudi v bodoče društvu in pridnim, podpore potrebnim učencem dejansko tako naklonjeni, kakor so svojo dobrotljivost v obilni meri izkazovali v tem šolskem letu.

Novo mesto, dne 20. junija 1920.

Za odbor:

ravnatelj Josip Wester,
t. č. načelnik.

VI. Učila.

(Prirastki tekom šolskega leta.)

- A. Učiteljska knjižnica: Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, I. in II. del; Jurčič-Prijatelj, Zbrani spisi II.; Stritar, Antologija; Perinovič, Izbor iz rimskih klasika, I. in II.; Filipovič, Džepni rječnik; Turjič, Preobraževanje naroda školom.

Zborniki: Čas, Dom in Svet, Ljubljanski Zvon, Časopis za zgod. in narodopis.

Publikacije: Leonove družbe, Matice slovenske, Matice hrvatske, Slovenske šolske matice, Muzejskega društva.

Muzikalije: Hladnik, op. 50, Missa salve Regina.

- B. Dijaška knjižnica. Slovenska: Debevec, Vzori in boji; Moravski, Slovenski Korotan; Jenko-Golar, Poezije; Erjavec, Zbrani spisi I.; Rabindranath, Povestice; Iv. Cankar, Moje življenje; Iz.

Cankar, S poti; Erjavec, Za staro pravdo; Ot. Župančič, V zarje Vidove; Melik, Zgodovina Srb., Hrv. in Slov. I. del.

Zborniki: Vrtec in Angelček, Zvonček, Zlata doba (2 izv.), Zdravje (2 izv.), Dom in Svet; knjige Družbe sv. Mohorja.

- C. Zemljepisna in zgodovinska zbirka se ni nič pomnožila.
 D. Prirodoslovnna zbirka se ni pomnožila.
 E. Prirodopisna zbirka: severni ponirek (*Urinator arcticus*), podaril g. Florijan Zorko, posestnik v Družinski vasi.
 F. Risarska zbirka: Sič, Narodne vezenine, I.—IV.; zbirka umetniških razglednic.

VII. Zrelostni izpiti.

V smislu naredbe bivš. ministrstva za uk in bogočastje z dne 8. oktobra 1914, št. 2988, oz. naredbe Narodne vlade SHS v Ljubljani, oddelek za uk in bogočastje, z dne 16. novembra 1918, št. 8524 in razpisa višj. šol. sveta z dne 4. oktobra 1919, št. 15089, so se tudi v tek. šolskem letu pripustili učenci bivši vojaki k zrelostnemu izpitu ob izrednem roku. Le-ti so bili vsi oproščeni pismenega izpita, pri ustnem izpitu so se izpraševali le iz nekaterih predmetov.

Ob izrednih rokih sta napravila zrelostni izpit:

- 1.) Jazbec Vladimir, roj. 1898 v Šmihelu pri Žužemberku, je pričel gimn. študije 1910/11, maturiral dne 10. januarja 1920; zrel z večino glasov; bo študiral pravoznanstvo.
- 2.) Kastelic Robert, roj. 1899 v Novem mestu, je pričel gimn. študije 1909/10, maturiral dne 20. maja 1920; zrel z večino glasov; vstopi v železniško službo.

Obema zrelostnima izpitoma je predsedoval ravnatelj Jos. Wester.

Glavni poletni rok.

K zrelostnemu izpitu v poletnem roku so bili pripuščeni vsi (15) učenci VIII. razr. in 1 privatistka; enemu kandidatu, kateri se je pred vstopom v VIII. razred vrnil iz italijanskega vojnega jetništva, se je v smislu obstoječih predpisov izpregledal pismeni izpit.

Pismena matura se je vršila v dneh od 7. do 9. junija 1920.

- a) Slovenske teme: 1.) Moji življenski načrti. Geslo: Kuj me, življenje, kuj! — Če sem kremen, se raziskrim, — če jeklo, bom pel, — če steklo, naj se zdrobim! (Ot. Župančič)

2.) Razvoj slovenske proze od Levstikovega Martina Krpana do Cankarjevih Podob iz sanj.

3.) Ozir na našo domovino pred svetovno vojno in pogled v bodočnost naše države.

Za prvo temo so se odločili 3, za drugo 4 kandidatje in privatistka, za tretjo 7 kandidatov.

- b) Latinska naloga: Cicero, Epist. ad Quintum, l. I, 27—29: Quapropter incumbere — — fuisset et temporis.
 c) Grška naloga: Platon, Menon, c. 15.

Ustni izpiti, ki jim je predsedoval vladni svetnik dr. Lovro Požar, gimn. ravnatelj v p., prideljen v službovanje pri višjem šolskem svetu, so se vršili dne 25. in 26. junija 1920. Zrelostni izpit so dovršili naslednji kandidati:

1. oz. 3. Berus Nikolaj, roj. 1899 v Šmihelu pri Novem mestu, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z odliko; se posveti modroslovju.
2. ozir. 4. Košir Ivan, roj. 1901 v Škofji Loki, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; bo študiral na eksportni akademiji.
3. ozir. 5. Kukar Jakob, roj. 1900 v Ručetni vasi, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z večino glasov; bo študiral živinozdravništvo.
4. ozir. 6. Malerič Boris, roj. 1901 v Črnomlju, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; bo študiral tehniko.
5. ozir. 7. Pehani Ernest, roj. 1900 v Žužemberku, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z odliko; bo študiral tehniko.
6. ozir. 8. Picek Ivan, roj. 1899 v Ribnici, je pričel gimn. študije 1911/12; zrel soglasno; se posveti modroslovju.
7. ozir. 9. Pleiweiss Karel, roj. 1902 v Višnji gori, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z večino glasov; bo študiral pravoznanstvo.
8. ozir. 10. Polenšek Marijan, roj. 1902 v Vipavi, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z odliko; bo študiral medicino.
9. ozir. 11. Premru Vladimir, roj. 1902 v Boštanju ob Savi, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; bo študiral medicino.
10. ozir. 12. Rems Maks, roj. 1900 v Nevljah pri Kamniku, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z večino glasov; bo študiral na eksportni akademiji.
11. ozir. 13. Rezelj Josip, roj. 1900 v Ivanji vasi, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; bo študiral pravoznanstvo.
12. ozir. 14. Šepić Alojzij, roj. 1900 v Žabji vasi, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z večino glasov; bo študiral živinozdravništvo.
13. ozir. 15. Teply Ermin, roj. 1902 v Veliki Loki, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; bo študiral tehniko.
14. ozir. 16. Žukovec Franc, roj. 1899 v Vavpči vasi pri Semiču, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel z odliko; se posveti uradniškemu poklicu.
15. ozir. 17. Pleiweiss Lea, roj. 1901 v Radečah pri Zidanem mostu, je pričela gimn. študije 1912/13; zrela z odliko; bo študirala medicino.
16. ozir. 18. Rauch Metod, roj. 1899 v Krupi pri Semiču, je pričel gimn. študije 1912/13; zrel soglasno; vstopi v bančno službo.

VIII. Šolska kronika.

1919.

22. sept. Vpisovanje v I. razred in sprejemni izpiti.
- 22., 23. in 24. sept. Ponavljalni in naknadni izpiti.
23. sept. Splošno vpisovanje učencev in učenk.
25. sept. Slovesna služba božja v frančiškanski cerkvi ob pričetku šolskega leta.
26. sept. Pričetek rednega pouka.

18. okt. Spominska slavnost 50. obletnice smrti pesnika Simona Jenka v gimn. telovadnici. Spored: spominski govor profesorja dr. Gorjanca, deklamacija Jenkovih pesmi: Gora (učenec IV. razr. Franc Zwitter) in Pobratimija (učenec III. razreda Marijan Kozina); pevski točki: „Naprej zastava Slave“ in „Buči morje adrijansko“ s spremljevanjem orkestra pod vodstvom pevovodje Ign. Hladnika; sklepni govor ravnateljev o Simonu Jenku kot dijaku novomeške gimnazije.
28. okt. Učenci se udeležijo na predvečer obletnice osvobojenja na povabilo novomeškega Sokola obhoda po mestu.
29. okt. Proslava prve obletnice narodnega osvobojenja in ujedinenja: Slovesna služba božja v kapiteljski cerkvi, nato šolska slavnost z naslednjim sporedom: 1) Naprej zastava Slave; pevski zbor s spremljevanjem orkestra. — 2) Slavnostni govor ravnateljev. — 3) Gregorčič, Domovini; deklamira učenka V. razr. Draga Stefanović. — 4) Govor osmošolca Nikolaja Berusa. — 5) Stritar, Junakova smrt; deklamira uč. VI. razr. Joško Strašek. — 6) Slovenci v zasednem ozemlju; govori uč. VII. razr. Vinko Hrovatin. — 7) Gregorčič, Naš narodni dom; deklamira uč. VII. razr. Ivan Klemenčič. — 8) „Slovenac, Srb, Hrvat“; pevski zbor.
1. dec. Državni in narodni praznik: slovesna služba božja v kapiteljski cerkvi; nato šolska slavnost v telovadnici s slavnostnim govorom profesorja dr. Tillerja in učenca VII. razr. Zdenka Skalického. Pevski zbor zapoje „Domovini“ in „Bože pravde“.
17. dec. Rojstni dan Nj. kralj. Visočanstva prestolonaslednika in regenta Aleksandra; ravnatelj prisostvuje v imenu zavoda slovesni službi božji v kapiteljski cerkvi.
24. dec. 1919 do 6. jan. 1920: Božične počitnice.

1920.

14. febr. Sklep I. tečaja.
18. febr. Pričetek II. tečaja.
26. do 29. marca: velikonočne duhovne vaje.
29. marca do 5. apr.: velikonočne počitnice.
17. apr. Slovesna zadušnica, v spomin našim in zavezniškim boriteljem, padlim za osvoboditev naše domovine; udeležijo se je ravnatelj ter profesorja Krajec in dr. Tiller.
26. do 29. apr. Višji šolski nadzornik dr. Ivan Grafenauer nadzoruje pouk v humanističnih predmetih.
8. maja. Protialkoholni dan. V posameznih razredih, predavajo učenci o škodljivem vplivu uživanja alkoholnih pijač. Učitelji podajo potrebna pojasnila in navodila v tej zadevi.
11. maja. Risarski nadzornik prof. Anton Koželj nadzoruje pouk v risanju.
12. maja. Ravnatelj da prosti dan. Skupni šolski izleti pod vodstvom učiteljev: I. a-razr. (prof. Krajec): peš na Uršna sela, Smuk, Semič; I. b razr. (prof. Koštial): peš na Uršna sela in Rožni dol; II. razred (prof. Prosen): peš čez Gorjance v Metliko; III. razr. (prof. Južnič): z vlakom do Straže, peš v Žužemberk, Krko, Muljavo, Stično; IV. razr. (prof. dr. Gorjanec): peš čez Hmeljnik, Trebelno, Mokronog, Karmelj, Tržišče. V. razr. (prof. Markič): z vlakom v Mirno

peč, peš čez sv. Ano, Ponikve na Mirno; VI.—VIII. razr. (prof. Škerlj, dr. Tiller, Kunc in Napotnik): z vlakom do Laverce, peš čez Golovec v Vevče (papirnica), pop. v Ljubljano (plinarna, elektrarna.) — Vsi izleti so se ob najlepšem vremenu dobro obnesli. Izletniki so se vrnili z večernimi vlaki.

8. jun. Zavod se udeleži cerkvenega obhoda Sv. Rešnjega telesa.
 7. do 9. jun. Pismeni zrelostni izpiti.
13. junija: Zavod se udeleži narodne manifestacije Jugoslovanske Matice na Glavnem trgu in obhoda po mestu. Učenci in učenke so nabrali med seboj svoto 346 K 70 vin., ki se nameni naspolu za Jugoslovansko Matico in za Koroško slovensko deco.
24. junija: Vladni svetnik profesor v pok. Ferdinand Seidl predava učencem od III. do VIII. razreda o Wilsonovi črti z zemljepisnega, narodopisnega in gospodarskega stališča. Nadvse poučno in zanimivo predavanje odličnega strokovnjaka je bilo učencem v pouk in izpodbudo, kakor jo priporoča višji šolski svet z razpisom z dne 19. oktobra 1919, št. 16237.
25. in 26. junija: Ustni zrelostni izpiti.
26. junija. Sklep rednega šolskega pouka.
28. junija. Proslava Vidovega dne s slovesno službo božjo v frančiškanski cerkvi in s šolsko slovesnostjo v telovadnici: Pevci zapoje „Domovini“; prof. Koštiál predava o pomenu zgodovinskega Vidovega dne za razvoj naše države; ravnatelj govori mladini o kraljeviču regentu Aleksandru, ki prav te dni biva med Slovenci, in pripoveduje o globokih vtiskih z nedeljskih slavnosti v Ljubljani. Končno zapoje pevci „Bože pravde“. Kot Vidov dar za sirote padlih junakov se je med učenci in učitelji nabral znesek 370 K.
30. junija. Sprejemni izpiti za I. razred.
3. julija. Izročanje, ozir. razpošiljanje letnih izpričeval.

Bogoslužne vaje: Učenci in učenke so prejeli tekem šol. leta trikrat zakrament sv. pokore in sv. obhajila. Od 26. do 29. marca so se vršile velikonočne duhovne vaje, ki jih je vodil v. č. g. gvardijan tuk. franč. konventa p. Matevž. — Skupna služba božja se je služila vsako nedeljo in praznik ob 9. uri, od maja dalje ob 10. uri v frančiškanski cerkvi. Cerkevno petje so opravljali učenci in učenke z zavoda pod vodstvom pevskega učitelja Ignacija Hladnika, ki je obenem oskrboval spremljanje z orglami.

IX. Pospeševanje telesne vzgoje.

V velikih odmorih so se učenci kretali po prostornih hodnikih, v lepem vremenu pa so morali vsi na prosto pred poslopje ali na letno igrališče, kjer so se nižjegimnazijci zabavali z igrami.

Telovadba se še ni mogla pričeti poučevati, ker še ni ustanovljeno službeno mesto telovadnega učitelja. Pač pa so se učenci z vednostjo staršev udeleževali telovadbe pri „Sokolu“ v dveh oddelkih, pri „Orlu“ v enem oddelku; hospitantke so imele svojo vrsto pri „Sokolu“. Telovadilo se je v gimnazijski telovadnici.

Mladinske igre pod vodstvom profesorja Janka Krajca so se pričele gojiti začetkom meseca maja in so se vršile ob lepem vremenu ob sredah in sobotah popoldne. Udeležba povprečno po 20 do 40 učencev. Nekateri učenci srednjih in višjih razredov so se z vnemo vežbali tudi v nogometni igri (football.) Žal, da nedostaja igral, novih pa ni bilo mogoče nabaviti.

Ravnateljstvo kakor učitelji so opozarjali učence o raznih prilikah na škodljivost uživanja alkoholnih pijač ter jim priporočali zdržnost. Dne 8. maja 1920 se je v smislu ministrske naredbe z dne 30. marca 1920, št. 4041, predavalo v vseh razredih po 1 uro o škodljivosti alkoholnih pijač. Predavali so učenci, člani protialkoholnega krožka, učitelji pa so ta predavanje popolnili in dali učencem pojasnila in navodila. — Na zavodu obstoji dijaški protialkoholni krožek pod vodstvom profesorja dr. Milana Šerka. Načelnik krožku je bil do aprila osmošolec Franc Žukovec, nato pa petošolec Ciril Prosen.

V smislu ministrske naredbe z dne 19. maja 1920, št. 5723, je predaval primarij deželne bolnice v Ljubljani dr. Vinko Gregorič dne 23. junija 1920 abiturientom o spolnih boleznih.

Plavačev, oz. kolesarjev in nogometcev, je bilo v I. a-razr. 13 + 1, oz. 2 in 10; v I. b-razr. 14 + 1, oz. 1 in 13; v II. razr. 20, oz. 9 in 8; v III. razr. 12 + 8, oz. 5 in 7; v IV. razr. 14 + 2, oz. 10 in 8; v V. razredu 11 + 1, oz. 6 in 2; v VI. razr. 13, oz. 10 in 4; v VII. razr. 16, oz. 7 in 6; v VIII. razr. 15 + 1, oz. 10 + 1 in 5. (Številka s + pomeni privatistke.)

X. Naznanilo o začetku šolskega leta 1920/21.

Šolsko leto 1920/21 se prične v četrtek, dne 16. septembra 1920.

Dne 16. septembra od 8. do 10. ure bo vpisovanje učencev v I. razred. Kdor želi vstopiti v I. razred, se mora zglasiti v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov pri ravnateljstvu ter predložiti krstni list in obiskovalno izpričevalo ljudske šole. V tem morajo biti ugodni redi iz verouka, slovenskega jezika in računstva. Predpisana starost je dopolnjeno deseto leto ali vsaj, da se dopolni deseto leto do konca tek. leta 1920. Sprejemni izpiti za I. razred se prično v petek, dne 17. septembra ob 9. uri.

Dne 17. septembra od 9.—12. ure bo vpisovanje učencev v II. do VIII. razred.

Ponavljalni in naknadni izpiti se bodo vršili dne 17. in 18. septembra.

V ponedeljek, dne 20. septembra, bo slovesna služba božja.

Natančnejša določila o pričetku šolskega leta kakor o šolskih knjigah bodo objavljena na uradni deski v gimnazijski veži.

Gimnazijsko ravnateljstvo.

XI. Imenik učencev in učenk koncem šol. leta.

(Debeli tisk znači učence, kateri so z odliko izdelali.)

I. a - razred.

Bele Anton, Žabja vas.
 Bervar France, Kamnik.
 Blatnik Matija, Dobindol.
 Cirk Ivan Stojan, Žužemberk.
 Čujnik Janez Hugon, Edinščina.
 Dernovšek Franc, Dunaj.
 Dolenc Boris, Buzet, Istra.
 Essich Cvetoslav, Kobarid.
 Glavič Ignacij, Pöljane pri Žužemberku.
 Globevnik Jožef, Novo mesto.
Golobič Rudolf, Valpča vas pri Semiču.
 Gorjup Josip, Kostanjevica.
 Grad Ivan, Košana.
 Hribar Valentin, Sv. Križ pri Kostanjevici.
Kerin Alojzij, Brod pri Kostanjevici.
 Klemenčič Ivan, Novo mesto.
 Koncilja Anton, Prapreče pri Žužemberku.
 Kunstelj Vincencij, Gorje.
 Lakner Franc, Kandija.

Matoh Francišek, Novo mesto.
 Mehle Jožef, Borovnica.
Misjak Franc, Novo mesto.
 Ostermann Albin, Trebnje.
 Pavčič Marijan, Ljubljana.
 Pelko Franc, Novo mesto.
 Polak Ivan, Dole pri Litiji.
 Pretnar Stojan, Bovec, Prim.
 Remič Jožef, Št. Jurje pri Grosuplju.
 Sila Milan, Ajdovec.
 Trontelj Alojzij, Št. Vid pri Stični.
 Vizlar Anton, Gmajna pri Raki.
 Vončina Ivo, Krško.
 Zajec Ludvik, Dol pri Stični.

Privatistke:

Buh Karmen, Vrhnika.
 Dernovšek Terezija, Kandija.
 Furlan Milena, Lukovica.
 Ravnikar Marija, Ljubljana.

I. b - razred.

Broschneider Anton, Št. Janž.
 Bunc Stanislav, Kobdilj na Primorskem.
 Dereani Rajmund, Žužemberk.
 Dereani Stanislav, Žužemberk.
 Jazbec Miroslav, Šmihel.
 Jordan Albert, Draškovec.
 Kofol Dušan, Komen, Prim.
Kovačič Anton, Martinja vas.
 Kralj Stanislav, Rojan pri Trstu.
 Mihelčič Alojz, Valpča vas pri Semiču.
 Modic Stanislav, Grisignana na Prim.
 Pahulje Franc, Rakitnica.
 Picek Edvard, Novo mesto.
 Poropat Zvonimir, Pulj.
 Potočnik Branko, Ljubljana.
 Rifelj Franc, Lešnica.

Saje Baldomir, Novo mesto.
 Saje Julij, Šmihel.
 Serpan Ferdinand, Dobrava.
 Slabničar Hugon, Trebnje.
 Strajnar Bogumil, Kandija.
 Strajnar Stanislav, Kandija.
 Strel Franc, Mokronog.
 Šetina Franc, Gotna vas.
 Štupar Alojz, Korita.
 Šušteršič Ivan, Verd.

Privatistke:

Barle Vida, Metlika.
 Gunde Hedviga, Ribnica.
 Lojk Bogumila, Cavtat, Dalmacija.

II. razred.

Andree Slavko, Ljubljana.
 Bajuk Ciril, Ljubljana.
Bergant Franc, Podreber pri Semiču.
 Breščak Jožef, Pevma, Primorsko.
 Burja Rudolf, Domžale.
 Colarič Franc, Slivje pri Krškem.
 Dolenc Milan, Buzet, Istra.
 Fischinger Alfred, Graz.
 Florjančič Franc, Gumberg pri Brusnicah.
 Gorkič Ivan, Opčine, Prim.
 Grahek Bruno, Nowosielica, Bukovina.
 Hlede Anton, Kojško pri Gorici.
 Jan Bogomir, Kranjska gora.

Jenko Rudolf, Celovec.
 Jericijo Henrik, Podgora pri Gorici.
 Klinc Anton, Gorenje Polje.
 Komljanec Ivan, Zloganje pri Škocjanu.
 Kopitar Oskar, Stopiče.
 Kos Jožef, Novo mesto.
 Lesjak Stanislav, Nabrežina, Prim.
 Lojk Stanislav, Buzet, Istra.
 Malerič Jožef, Črnomelj.
 Mervar Marjan, Trebnje.
 Mežnaršič Karol, Novo mesto.
Mišič Anton, Češča vas.
Pečenko Vladislav, Rihemberg, Prim.
 Perhinek Rudolf, Sv. Križ, Prim.

Pfaff Alojziji, Sp. Šiška.
 Pfaff Jožef, Zasip pri Dobravi.
 Polenek Janez, Črnomelj.
 Poljak Sabo, Podgorje, Istra.
 Potočnik Viljem, Novo mesto.
 Povšič Jožef, Dobrava pri Škocjanu.
 Preželj Vinko, Novo mesto.
 Prosen Leopold, Javornik pri Jesenicah.
 Skarja Oton, Novi Vodmat.
 Smolič Anton, Sela pri Mirni peči.
 Sosič Milan, Občine, Primorsko.
 Stariha Ivan, Sodinja vas pri Semiču.
 Sušnik Bogomir, Novo mesto.
 Špendal Franc, Mleščevo pri Stični.

Štrumbelj Viljem, Jama pri Novem mestu.
 Vehovec Stanislav, Žužemberk.
 Vintar Leopold, Straža.
 Vogrinc Franc, Novo mesto.
 Zorec Jakob, Mleščevo pri Stični.
 Zupan Anton, Sp. Šiška.
 Žbogar Oskar, Gorica, Primorsko.
 Židan Ivan, Ajdovščina, Prim.

Privatistke:

Gunde Marija, Ribnica.
 Oswald Marija, Novo mesto.

III. razred.

Hlede Štefan, Kojsko.
 Horvat Gabrijel, Novo mesto.
 Hrovatin Viktor, Opčine, Prim.
 Jarc Andrej, Novo mesto.
 Jarc Jožef, Dolenje polje.
 Kalan Valentin, Motnik.
 Kozina Marijan, Novo mesto.
 Kozoglav Jožef, Novo mesto.
 Kramberger Robert, Litija.
 Lapažne Ciril, Gorica, Prim.
 Makarovič Kazimir, Avče, Prim.
 Mehle Anton, Borovnica.
 Mihelič Peter, Sodevce pri Starem trgu.
 Mrak Peter, Pečine, Prim.
 Nahtigal Rudolf, Pittsburg, U. S. A.
 Podbevšek Ciril, Grm.
 Puc Ladislav, Kočevje.
 Rabič Alojziji, Bršljin.
 Šauli Karel, Gorica.

Škofca Alojziji, Znojile.
 Tomšič Karel, Postojna.
 Tonejc Stanislav, Novo mesto.
 Turk Janko, Gabrije pri Vipavi.
 Zorko Cvetko, Družinska vas.

Privatistke:

Arch Marija, Graz.
 Dolinšek Marija, Novo mesto.
 Gerlovič Stanislava, Kostanjevica.
 Lojk Marija, Trst.
 Miklaužič Filipina, Ljubljana.
 Mušič Marta, Kandija.
 Ogoreutz Ana, Novo mesto.
 Skrabl Martina, Kandija.
 Skrabl Rozalija, Novo mesto.
 Škerlj Eva, Gotna vas.
 Zwitter Lidija, Mokronog.

IV. razred.

Anžič Srečko, Stari trg pri Trebnjem.
 Baškovič Anton, Zejno pri Čatežu ob Savi.
 Blažon Franc, Novo mesto.
 Corsi Lovro, Kobarid, Prim.
 Dular Anton, Potok pri Straži.
 Koshuta Artur, Pulj.
 Kraut Marjan, Logatec.
 Lazar Jože, Lokve pri Dobrniču.
 Papež Dragotin, Ratje pri Hinjah.
 Pavlovič Ivan, Drašiči pri Metliki.
 Potočnik Vladimir, Kranj.
 Rak Makso, Št. Peter pri Novem mestu.
 Rožet Anton, Pevma, Prim.
 Skalický Bogoslav, Novo mesto.

Skočir Stanko, Kobarid, Prim.
 Stefanovič Danilo, Novo mesto.
 Strajnar Alojziji, Kandija.
 Škrbe Stanko, Žužemberk.
 Šproc Dragotin, Novo mesto.
 Vončina Nikolaj, Krško.
 Zwitter Fran, Bela cerkev.

Privatistke:

Kozina Marija, Mokronog.
 Malerič Vera, Mokronog.

Eksternistka:

Dernovšek Marija, Kandija.

V. razred.

Dernovšek Karel, Kandija.
 Gazvoda Franc, Konec pri Podgradu.
 Jarc Alfonz, Gor. Ajdovec.
 Koc Jurij, Stari trg pri Črnomlju.

Koklič Ivan, Novo mesto.
 Lapažne Anton, Gorica.
 Mušič Marijan, Kandija.
 Perko Alojziji, Novo mesto.

Prosen Ciril, Javornik.
Šauli Hieronim, Kobarid.
Štrajnar Franc, Verdun pri Stopičah.
Štukelj Alojzij, Denver Colo. U. S. A.
Tomšič Franc, Trebnje.
Tomšič Jožef, Raka.

Udouč Herman, Göstling, Avstrija.
Zakrajšek Viktor, Ponikve pri Trebnjem.

Privatistki:

Kremžar Ljudmila, Ljubljana.
Stefanović Draga, Novomesto.

VI. razred.

Bajuk Hugon, Trbiž.
Brešan Franc, Podgora pri Gorici.
Burja Stanislav, Suhor.
Čudovan Alojzij, Gorenja vas pri Šmar-
jetih.
Jarc Janko, Črnomelj.
Kastigar Jožef, Preska pri Dobrniču.
Nahtigal Franc, Vrhovo pri Žužemberku.
Prijetelj Anton, Tržišče.
Primc Mihael, Ilirska Bistrica.

Rozman Jožef, Gorenji Podboršt pri
Mirni peči.
Stariha Matija, Calumet, U. S. A.
Strašek Jožef, Brežice.
Sušnik Ivan, Novo mesto.
Šesek Stanislav, Hrušica pri Jesenicah.
Teplý Miljutin, Velika Loka.
Vehovec Feliks, Žužemberk.
Zorec Stanislav, Škofja Loka.
Žindra Leon, Dobe pri Kostanjevici.

VII. razred.

Bradač Jožef, Podhosta pri Toplicah.
Bučar Jožef, Srebrniče.
Čizmek Aleksander, Zagreb.
Daneu Anton, Opčine, Prim.
Dietz Zorislav, Šturje pri Ajdovščini.
Fajdiga Franc, Temenica.
Furlan Anton, Vrhnika.
Hrovatin Vinko, Opčine, Prim.
Ile Ivan, Dol. Laze pri Ribnici.
Klemenčič Ivan, Gor. Lokvica.
Kopitar Metod, Petrova vas.
Mušič Vekoslav, Kandija.

Petelin Alfred, Zgonik pri Proseku, Prim.
Skalický Zdenko, Novo mesto.
Skubé Silvester, Hinje.
Šuštar Franc, Grmada pri Trebnjem.
Vatovec Jožef, Trst.

Privatisti:

Aljančič Lambert, Stari trg pri Treb-
njem.
Gostiša Engelbert, Postojna.
Vidic Viktor, Št. Vid nad Ljubljano.
Zupan Jožef, Ljubljana.

VIII. razred .

Berus Nikolaj, Kandija.
Košir Ivan, Škofja Loka.
Kukar Jakob, Ručetna vas.
Malerič Boris, Črnomelj.
Pehani Ernest, Žužemberk.
Picek Janko, Ribnica.
Pleiweiss Karel, Višnja gora.
Polenšek Marijan, Vipava.
Premru Vladimir, Boštanj pri Radečah.
Rauch Metod, Krupa pri Semiču.

Rems Maks, Nevlje.
Rezelj Jože, Ivanja vas.
Šepić Alojz, Zabja vas.
Teuly Ermin, Velika Loka.
Žukovec Franc, Valpča vas pri Dobrniču.

Privatistka:

Pleiweiss Lea, Radeče pri Zidanem mo-
stu.

Izredna učenka kot gost pri prostoročnem risanju: Budna Ferdinanda, absol-
ventka trg. šole, Ljubno, Štaj.

